

Mødet den 3. April 1919.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Brammer, Brøndum, N. Joh. Laur-
sen, Møller og Simonsen.

1. (J. Nr. 90—1918). Indstilling fra Politimesteren
angaaende **Besættelse af 4 Politibetjentpladser.**

Nr. 1. Sergent Olaf Rye Jacobsen, Vordingborg.

» 2. Reservepolitibetjent V. F. S. Birk, Aarhus.

» 3. Sergent Sophus Olsen, Vordingborg.

» 4. Ekspedient R. K. Rasmussen, Aarhus.

» 5. Snedker C. K. Larsen, do.

» 6. Maler M. A. Olesen, do.

» 7. Maler L. Kjær, do.

» 8. Kommis H. P. J. B. Jensen, Horsens.

» 9. Lagerekspedient P. H. S. Svendsen, Aabyhøj.

» 10. Formand C. B. Christensen, Aarhus.

» 11. Skrædder J. C. Aa. Thomsen, do.

» 12. Barber V. Bygballe, do.

Christensen vilde foreslaa, at man paa Grund af de vanskelige Boligforhold besatte Pladserne udelukkende med Folk fra Aarhus, selv om enkelte andre stod højere oppe paa Listen.

Mikael Johansen havde gerne set Nr. 1 paa Listen ansat, da han var saa udmærket anbefalet. Men da han var fra en anden By, og

Boligforholdene var saa vanskelige for Øjeblikket, kunde Taleren slutte sig til Christensens Forslag.

Paa Forslag af Christensen valgtes følgende:

- Nr. 2. Reservepolitibetjent V. F. S. Birk, Aarhus.
- » 4. Ekspedient R. K. Rasmussen, do.
 - » 5. Snedker C. K. Larsen, do.
 - » 12. Barber V. Bygballe, do.
2. (J. Nr. 30—1919). Indstilling fra Bro-lægningsudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved **Levering og Lægning af Kloak i Læssøesgade og en tilstødende Gade** til Entreprenør C. Carlsen, Randers, for en Sum af 39925,8 Kr.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 29—1919). Indstilling fra Bro-lægningsudvalget angaaende **Levering og Lægning af Kloak i Eckersbergsgade**.

Fra Stadsingeniøren forelaa følgende af Bro-lægningsudvalget tiltraadte Erklæring:

»De indkomne Tilbud maa alle anses for at være alt for høje, hvorfor det indstilles, at de forkastes.

I Stedet for foreslaas det, at Ledningen udføres af 15" glas. Lerrør. Efter de ved Licitation over Vej- og Kloakvæsenets almindelige Kloakarbejde approberede Priser for Aaret 1919—20 vil da Kloakanlægget kunne udføres for omtrent den halve Pris, og det vil da være at overdrage Entreprenør J. Rasmussen, Fyensgade 25, hvem Vej- og Kloakvæsenets almindelige Kloakarbejde er overdraget ved Byraadsbeslutning af 20. Marts 1919.«

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 466—1918). Indstilling fra Byggeudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet

ved **Udførelse af indvendige Spildevandsledninger, samt Gas- og Vandledninger i Kommunens 4 Ejendomme ved Hjørnet af Læssøsgade og Steinmannsgade** til følgende:

Ejendom Læssøsgade Nr. 59 (Nr. 41):

Gas- og Vandmester N. J. Secher for 3221 Kr.

Ejendom Læssøsgade Nr. 61 (Nr. 42):

Gas- og Vandmester P. Møller & Søn for 3230 Kr.

Ejendom Steinmannsgade Nr. 16 (Nr. 43):

Gas- og Vandmester C. F. Andersen for 3270 Kr.

Ejendom Steinmannsgade Nr. 14 (Nr. 44):

Gas- og Vandmester F. E. Pedersen for 3213 Kr.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 466—1918). Indstilling fra Byggeudvalget om efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved **Udførelse af elektrisk Lys og Ringeanlæg i ovennævnte Ejendomme** til følgende:

Ejendom Læssøsgade Nr. 59:

Installatør Otto Koch for 3470 Kr.

Ejendom Læssøsgade Nr. 61:

Installatør F. C. Lund for 3478 Kr.

Ejendom Steinmannsgade Nr. 16:

Installatør Kemp & Lauritzen for 3629 Kr.

Ejendom Steinmannsgade Nr. 14:

Installatør Mar. Nielsen & Søn for 3485 Kr.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 34—1919). Skrivelse fra den kommunale Funktionærforening til Skoleudvalget angaaende **formentlige Forurettelser med Hensyn til Anciennitetsberegning for kommunale Funktionærer.**

Fra Lønudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Lønudvalget kan ikke indrømme at have givet Løfte baade om almindelig Lønforhøjelse og om Anciennitetsforbedring for enkelte Funktionærer; der har kun været Tale om en af De-

lene, og Lønudvalget kan derfor ikke anbefale Andragendet.«

M i k a e l J o h a n s e n kunde slutte sig hertil. Det vilde være uoverkommeligt, hvis man nu skulde til at lave Lønregulativet om.

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 10²⁷—1918). Andragende fra H. F. Sørensen om **Fritagelse for Hvervet som Medlem af Huslejenævnet for Frue Sogn.**

Bevilgedes.

Paa Forslag af Christensen valgtes i Stedet Maskinarbejder H. C. Madsen, p. t. Helgolandsgade Nr. 12.

8. (J. Nr. 471—1918). Indstilling fra Skoleudvalget om **Bevilling af fri Vikar for afdøde Lærer Josephsen** indtil hans Dødsdag.

F o r m a n d e n erindrede om, at Lærer Josephsen ved sidste Byraadmøde fik bevilget fri Vikar indtil 20. Marts 1919. Nu var han imidlertid død den 31. Marts, og Udvalget indstillede derfor at forlænge Bevillingen indtil denne Dato.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 33—1919). Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende **Udbetaling af Dagpenge til Rengøringskone Fru Friis.**

M o u s t e n oplyste, at Konen var kommen til Skade ved Rengøringen paa den nye medicinske Afdeling, idet en Stige, hun stod paa, gik i Stykker, hvorved hun faldt ned og slog sig. Hun havde siden været uarbejdsdygtig, men ikke egentlig sengeliggende. Efter Ulykkesforsikringsloven kunde hun først faa Hjælp efter 13 Ugers Forløb. Hvis hun havde været forsikret med Dagpenge, vilde hun have faaet 2 Kr. pr. Dag, og Udvalget indstillede derfor at bevilge hende et Beløb af 2 Kr. pr. Dag for de første 13 Uger, dog saaledes, at

hvis Arbejderforsikringsraadet tilkendte hende mere end 2 Kr., skulde hun have det samme Beløb af Kommunen for de første 13 Uger, ialt 182 Kr.

Vald. Petersen mente ikke, Kommunen burde forpligte sig til at give hende mere end de 2 Kr. pr. Dag.

Kjeld Sørensen kunde oplyse, at hvis de var Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse, fik de Understøttelse fra den første Dag, og hvis Sygekassens Understøttelse var optaget, traadte Ulykkesforsikringen til. Loven forudsatte nemlig, at de var Medlemmer af en statsanerkendt Sygekasse.

Vald. Petersen tvivlede om, at hun kunde faa Understøttelse for de første 13 Uger, naar hun ikke var forsikret for denne Tid.

Niels Jensen syntes, at naar hun først var forsikret efter 13 Ugers Forløb, burde Kommunen betale hende for den Tid, hun var Invalid.

Mousten var enig med Vald Petersen. Udvalget havde ydet hende et Forskud paa 100 Kr., da Ulykken var sket i Oktober Maaned, og hvis Sagen nu skulde udsættes, maatte man vist give hende lidt mere.

Bech oplyste, at hans Firma havde sine Arbejdere forsikret for de første 13 Uger. Men hvis de kom til Skade, fik de vist tillige Understøttelse fra Sygekassen.

Kjeld Sørensen svarede hertil, at hvis et Firma havde sine Folk forsikrede for de første 13 Uger, gav Sygekassen ingenting.

Salling antog, at Understøttelsen fra Sygekassen kun kunde dække Udgiften til Læge og Medicin, og derfor burde Konen have nogen Erstatning fra Kommunen for den Tid, hun gik Glip af sin Fortjeneste.

V a l d. P e t e r s e n syntes, Kommunen burde have sine Arbejdere forsikret for de første 13 Uger; det vilde næppe koste mere end 15—20 Kr. pr. Arbejder om Aaret. Taleren vilde foreslaa at tage Indstillingen til Efterretning, saa kunde man komme tilbage til Sagen, hvis der kom noget mere frem.

M i k a e l J o h a n s e n antog ikke, at nogen havde noget imod, at Konen fik en Understøttelse; men der var en Uklarhed derved, idet man ikke vidste, om hun fik Hjælp fra 2 Steder.

F o r m a n d e n kunde slutte sig til Sallings Udtalelser. Selv om Konen fik en Understøttelse af Sygekassen til Læge og Medicin, var det rimeligt, hun fik Erstatning af Kommunen for sin tabte Arbejdsindtægt.

K j e l d S ø r e n s e n var ikke enig med Formanden heri, for Understøttelsen burde komme fra eet Sted, saa man vidste, hvor meget den beløb sig til.

N i e l s J e n s e n antog, at hvis Kjeld Sørensens Udtalelser blev publiceret, vilde Folk næppe melde sig ind i Sygekassen. Men Sygekassen kunde vist ikke nægte at udbetale Hjælp, selv om de var forsikrede for de første 13 Uger.

F o r m a n d e n fastslog, at der ikke var forlangt Udsættelse af Sagen, og Sygehusudvalgets Indstilling vilde altsaa blive sat under Afstemning.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 17⁴¹—1918). Andragende fra Syerske K. Jørgensen om **Eftergivelse af Fattighjælp.**

Bevilgedes.

11. (J. Nr. 35—1919). Indstilling fra Belysningsvæsenet om **Anskaffelse af 2 Dieselmotorer m. m.:**

Fra Aarhus Belysningsvæsen forelaa følgende Erklæring:

»Som det vil være det ærede Udvalg bekendt, blev Elektricitetsforsyningen af Kaløvig-egnens Opland ikke gennemført paa tilfredsstillende Maade i den forløbne Vinter, til Tider var Strømforsyningen helt afbrudt paa Grund af forskellige Uheld med Gennembrændinger af Maskiner og Kabler, men selv naar alt var i sin Orden, var Elektricitetsværkets Maskinkraft saa stærkt belastet, at Landboernes Krav ikke kunde tilfredsstilles, hvorfor disse maatte finde sig i en stærkt generende Rationering. Under Krigsforhold med mangelfulde Tilførsler vil Landboerne med Taalmodighed finde sig i forskellige Mangler, men Misfornøjelsen vil blive stor, saafremt der ikke fra Belysningsvæsenets Side foretages, hvad der overhovedet er muligt for at fremskaffe forøget Maskinkraft til Elektricitetsværket.

Paa Aarhus Bys Grund vil der inden den kommende Vinter være tilsluttet 13500 K. W., og man maa regne, at ca. 22 % heraf samtidig vil være i Brug. Det tilsvarende Forholdstal har i de sidste 10 Aar været:

24,0 — 23,7 — 24,4 — 27,5 — 25,2 — 22,2 —
 25,5 — 22,4 — 13,4 — 17,1, hvilket viser, at man kun ved kunstig Indskrækning kan komme under de nævnte 22 %.

Til Byens Lys- og Kraftnet kræves

22 % af 13600 K W..... 2970 K. W.

Til Byens Sporvejsnet kræves..... 200 » »

Til Forsyningen af Oplandet kræves 830 » »

i alt 4000 K. W.

Den største Belastning paa Vekselstrømnettet har i indværende Aar været 600 K. W., men da Nettet i Sommerens Løb vil blive stærkt ud-

videt, maa man mindst regne med 850 K. W., i den kommende Vinter.

Til at imødegaa det forventede Krav har Elektricitetsværket:

3 Stk. Dampmaskiner a 400 K. W. 1200 K. W.
3 » Dieselmotorer » 600 » » 1800 » »

i alt 3000 K. W.

Selv om der hertil lægges 150 K. W. fra Batteriet og en lignende Ydelse fra Aktieselskabet Otto Mønsted, er Elektricitetsværket dog ikke i Stand til at tilfredsstille de Krav, der vil blive stillet til det, og den eneste Udvej vil være en stærk Rationering, der foruden Landboerne ogsaa vil ramme Byens Industri.

Alle Vanskeligheder kan man imidlertid komme ud over, og al Misfornøjelse kan undgaaes, saafremt Kommunen benytter sig af den overordentlig gunstige Lejlighed, der frembyder sig, til at købe 2 Stk. Dieselmotorer, der udbydes til Salg fra den engelske Undervandsbaad E. 13. Dieselmotorerne har hver 750 H. K., og er altsaa af omtrent samme Størrelse som Værkets øvrige Dieselmotorer, og de vil kunne købes for 27500 Kr. pr. Stk., og alene det, at Maskinerne har været benyttede i en Undervandsbaad, er tilstrækkelig Garanti for at Maskinerne er af en fortrinlig og driftssikker Beskaffenhed.

Udgiften vil blive:

2 Stk. Dieselmotorer a 27500 Kr.	55000 Kr.
Demontage, Fragt og ny Montage	
a 18000 Kr.	36000 »
2 ny Dynamoer a 33000 Kr.	66000 »
• Fundamenter og Bygningsarbejder.	10000 »
Instrumenter og Tavleanordning.	8000 »

i alt 175000 Kr.

Herfor faaes 1000 K. W. Maskinkraft og hver K. W. har altsaa kostet 175 Kr., eller kun en Fjerdedel af, hvad den vilde koste, ligegyldigt hvilken Maskinkraft, der saa end tænkes anskaffet senere.

Stiller saaledes Anskaffelsessummen sig gunstig, opfordrer de driftsmæssige Forhold i en endnu højere Grad til Købet af Dieselmotorerne, idet Værkets Dampanlæg for det første er daarligt, og for det andet er Kullene dyre, saaledes, at en Kilowattime Elektricitet alene i Udgift til Kul koster 26 Øre, medens den samme Elektricitetsmængde, fremstillet ved Dieselmotor, kun koster 16 Øre til Brændselsolie, og der er Udsigt til yderligere Nedsættelse. For hver Time de nævnte to Dieselmotorer kan holdes i Drift i Stedet for Dampanlægget, spares der altsaa 100 Kr., det vil sige, at hele Anskaffelsessummen vil være indtjent i Besparelse paa Brændselsudgifterne efter 1750 Driftstimer, eller den normale Middeldriftstid for Værkets Maskinanlæg paa 1 Aar. Selv i de fire Sommermaaneder, hvor Dieselmotorerne maaske ikke vil blive benyttede, vil de alene ved deres Nærværelse forhindre, at Værket behøver at have Kedlerne opfyrede og under fuld Spænding, thi Dieselmotorerne kan straks træde til og sættes i Drift, hvis der kommer et eller andet i Vejen med en af de andre Maskiner, medens Dampanlægget altid maa holdes klar, og denne Opfyring, ved hvilken der ingen Elektricitet produceres, koster daglig 150 Kr. Der kan med de nuværende Kulpriser i Sommermaanederne spares 18000 Kr. ved at have Dieselmotorerne staaende som Reserve i Stedet for Dampanlægget.

I Henhold til ovenstaaende anbefales det at købe de 2 Stkr. 750 HK. Dieselmotorer fra den engelske Undervandsbaad E. 13., af følgende Grunde:

- I. Det er den eneste Maade, hvorpaa man kan afværge Misfornøjelsen med Elektricitetsforsyningen i den kommende Vinter.
- II. Anskaffelsessummen er kun en Fjerdedel af, hvad en hvilken som helst anden Kraftmaskine vil koste.
- III. For Tiden stiller Dieselkraft sig saa gunstig overfor Dampdrift, at med de gældende Kul- og Oliepriser vil hele Anskaffelsessummen være indtjent paa 1 Aar.◀

Udvalget for Belysningsvæsenet tiltræder Indstillingen og foreslaar, at den samlede Udgift, 175000 Kr., afholdes af Laan.

Christensen forelagde Indstillingen.

Formanden forespurgte om Udvalget kunde gaa med til, at dette Laan afvikledes igennem et kortere Aaremaal.

Christensen antog ikke, Udvalget havde noget derimod; det var jo ikke nye Maskiner, saa de havde vel næppe saa stor Levedygtighed. Maa-ske kunde Laanet afvikles gennem 5 Aar med 35—40000 Kr. aarlig. Egentlig burde man have et Fornyelsesfond, hvor man regnede med, at Pengene afvikledes hurtigere end i 35—40 Aar, som var det almindelige for Kommunens Laan.

Formanden bemærkede, at Sagen saa vilde gaa til Budgetudvalget for at faa Pengene frem.

Indstillingen vedtoges.

12. P. Petersen meddelte, at Udvalget ved Henvendelse til Indenrigsministeriet havde faaet Til-

ladelse til at benytte Fodfolkskasernen til Indkvartering af Husvilde.

13. F o r m a n d e n gav nogle Oplysninger om, hvorledes man foreløbig havde ordnet Kontorforholdene i Byraadets Kontorlokaler paa Mejlgade.

